

पीक कापणी प्रयोगांसाठी देण्यात येणाऱ्या
श्रमिकसेवा मजुरी दरात वाढ करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्र :- सांख्यिकी-२०२४/प्र.क्र.१७०/११-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०० ०३२

दिनांक :- २ सप्टेंबर, २०२४.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. सांख्यिकी-२०२२/प्र.क्र.१२५/११-अ, दि.१.१२.२०२२
- २) भारत सरकार राजपत्र १४८१ नवी दिल्ली, बुधवार, मार्च २७, २०२४/चैत्र ७, १९४६, दि.२७.०३.२०२४.
- ३) नियोजन विभाग पत्र क्र.मगारो-२०२४/ प्र.क्र.३७/मगारो-१, दि.२६.४.२०२४.
- ४) आयुक्त, महात्मा गांधी ग्रामीण रोजगार हमी योजना, महाराष्ट्र नागपूर यांचे पत्र क्र. आयुक्तालय/तांत्रिक शाखा/१०५७/२०२४, दि.८.४.२०२४
- ५) संचालक(विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.सांख्यिकी/का.सा.-२/श्रसेम/१४७१९/२०२४, दि.३१.५.२०२४
- ६) मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र. सांख्यिकी/का.सा.-२/श्रसेम/१६५७९/२०२४, दि.२५.६.२०२४

प्रस्तावना :-

राज्यात पीक सर्वेक्षण योजनेंतर्गत घेण्यात येणाऱ्या पीक कापणी प्रयोगांसाठी देण्यात येणाऱ्या मजुरीचे दर संदर्भ क्र.(१) येथील शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आले आहेत. तथापि, मजुरीच्या दरात मोठ्या प्रमाणात वाढ झाल्याने पीक कापणी प्रयोगांसाठी सध्या अस्तित्वात असलेल्या मजुरीच्या दरामध्ये मजुर उपलब्ध होत नाहीत. केंद्र शासन प्रत्येक वर्षी महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत द्यावयाच्या मजुरीचे दर निश्चित करते. केंद्र शासनाने निश्चित केलेला मजुरीचा दर राज्यातील रोजगार हमी योजनेंतर्गतच्या मजुरांना लागू होतो. दि.२७.०३.२०२४ च्या अधिसूचनेन्वये केंद्र शासनाने मजुरीचा दर दि.१.४.२०२४ पासून रु. २९७/- इतका निश्चित केलेला असून राज्य शासनाने सदर मजुरीचा दर राज्यात लागू केलेला आहे. पीक कापणी प्रयोगांसाठी सदर दराने मजुरी देण्याचा प्रस्ताव संचालक(विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संदर्भ क्र.(५) च्या पत्रान्वये शासनास सादर केलेला आहे. केंद्र शासनाच्या प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेंतर्गत पीक कापणी प्रयोगांमध्ये अचूकता असणे आवश्यक असल्यामुळे कृषि आयुक्तालयाने प्रस्तावित केल्यानुसार नियोजन विभागाच्या संदर्भ क्र.(३) च्या पत्रास अनुसरून आयुक्त, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना यांचे दि.८.४.२०२४ च्या पत्रानुसार विहित करण्यात आलेला श्रमिक सेवा मजुरीचा दर पीक कापणी प्रयोगांसाठी लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यात पीक सर्वेक्षण योजनेंतर्गत घेण्यात येणाऱ्या पीक कापणी प्रयोगांसाठी देण्यात येणाऱ्या मजुरीचे दर दि.१.१२.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आलेले आहेत. मात्र मजुरीच्या दरात मोठ्या प्रमाणात वाढ झाली असून केंद्र शासनाच्या प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेंतर्गत पीक कापणी

प्रयोगांमध्ये अचूकता असणे आवश्यक असल्यामुळे आणि पीक कापणी प्रयोगांसाठी सध्या अस्तित्वात असलेल्या मजुरी दरानुसार मजुर उपलब्ध होत नसल्याने, मजुरीच्या दरात वाढ करून सदरचा मजुरी दर रोजगार हमी योजनेच्या प्रतिदिन मजुरी दराशी सुसंगत म्हणजेच रु.२९७/- प्रति पीक कापणी प्रयोग याप्रमाणे विहित करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. पीक सर्वेक्षण योजनेंतर्गत घेण्यात येणाऱ्या पीक कापणी प्रयोगांसाठी मजुरीसाठी होणारा खर्च प्राथम्याने खालील लेखाशिर्षाखाली खर्च करण्यात यावा -

मागणी क्र. डी - ३

००१ संचालन व प्रशासन

(००)(०१) कृषि आयुक्तालय (अनिवार्य)

(०२) मजुरी दत्तमत (२४०१ ०१३६)

व उर्वरीत मजुरीसाठी होणारा खर्च प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेंतर्गत खालील नमूद लेखाशिर्षाखालील वितरीत करण्यात आलेल्या प्रशासकीय निधीतून करण्यात यावा -

मागणी क्र. डी -३

२४०१ - पीक संवर्धन

११०, पीक विमा (००) (०८) प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेंतर्गत विमा

हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य (अनिवार्य)

(२४०१ A ६६४), ३३- अर्थसहाय्य.

३. उपरोक्त प्रमाणे उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या निधीच्या विनियोगाबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आयुक्त (कृषि) शासनास सादर करतील.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २३६/२०२४/व्यय-१, दि.२.८.२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०९०२१५४२३०११०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रतिभा पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अ.मु.स.(महसूल व वन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२. अ.मु.स.(नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. प्र.स.(व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

४. प्र.स.(ग्राम विकास), ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
६. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. सर्व विभागीय आयुक्त,
८. सर्व जिल्हाधिकारी,
९. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
१०. महालेखापाल - १, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई
११. महालेखापाल - १, महाराष्ट्र (लेखा परीक्षा) मुंबई
१२. महालेखापाल - २, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) नागपूर
१३. महालेखापाल - २, महाराष्ट्र (लेखा व परीक्षा) नागपूर
१४. उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. कक्ष अधिकारी, २ अ, कृषि व पदूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. कक्ष अधिकारी, १६ अ, कृषि व पदूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. निवड नस्ती - ११ - अ